

JEST DECYZJA. WYSŁUŻONE ŚMIGŁOWCE DŁUŻEJ NA POLSKIM NIEBIE

Śmigłowce Mi-24, Mi-17, Mi-8 i Mi-14 będą mogły latać dłużej o kolejne dwa lata w Siłach Zbrojnych RP. 3. Regionalna Baza Logistyczna zawarła z Instytutem Technicznym Wojsk Lotniczych umowę o wartości 12,7 mln zł, dotyczącą badań nieniszczących i wykonanie biuletynów technicznych dotyczących przedłużenia resursu wymienionych statków powietrznych. Wiąże się to z wyczerpywaniem się limitów eksploatacyjnych wydłużonych podobną umową w roku 2018.

Umowa została zawarta przez 3. Regionalną Bazę Logistyczną Wydział Techniki Lotniczej 2 marca 2020 roku w procedurze zamówienia z wolnej ręki, gdyż jak czytamy w uzasadnieniu:

Wykonawca biuletynów będących przedmiotem zamówienia, tj. Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych w Warszawie ul. Księcia Bolesława 6, 01-494 Warszawa, POLSKA, posiada prawa wyłączne do wykonywania prac objętych przedmiotowymi biuletynami, nadane przez Głównego Inżyniera WL oraz nie istnieje alternatywne/zastępcze rozwiązanie umożliwiające realizację przedmiotowego zamówienia. W związku z powyższym zachodzą przesłanki opisane w art. 67 ust 1 pkt 1) lit. a) i b) ustawy Prawa zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 roku, poz.1843).

Umowa o wartości całkowitej 12 719 227,64 zł dotyczy, jak wynika z informacji udzielnych nam przez rzeczownika ITWL:

- przedłużenia resursów śmigłowców Mi-8, Mi-14, Mi-17, Mi-24;
- zwiększenia resursów podzespołów Mi-2, Mi-8, Mi-14, Mi-17, Mi-24;
- badań nieniszczących.

Proces wydłużenia okresu eksploatacji śmigłowców powyżej kalendarzowego resursu technicznego określonego przez producenta jest niezbędny ze względu na potrzeby Sił Zbrojnych RP związane z realizacją zadań. Ze względu na opóźnienia w planowanych programach zastąpienia sprzętu posowieckiego i ograniczone możliwości współpracy z producentem niezbędne jest realizowanie tych zadań siłami krajowych zakładów i instytucji.

Czytaj też: [Dłuższe rebusy śmigłowców i badania samolotów.](#)

We wszystkich biuletynach technicznych, które są podstawą eksploatacji sprzętu lotniczego, Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych jest głównym podmiotem realizującym program wydłużenia rebusu, jednak uczestniczą w nim również przedstawiciele użytkownika (jednostek eksploatujących dany typ) oraz przedstawiciele wojskowych zakładów remontowych.

W wyniku przeprowadzonych prac lotnictwo Sił Zbrojnych otrzymuje możliwość eksploatacji śmigłowców powyżej kalendarzowego rebusu technicznego określonego przez producenta:

Mi-8 – dodatkowe 500 godz. lotu lub 24 miesiące eksploatacji;

Mi-14 – dodatkowe 200 godz. lotu lub 24 miesiące eksploatacji;

Mi-17 – dodatkowe 420 godz. lotu lub 24 miesiące eksploatacji;

Mi-24 – dodatkowe 420 godz. lotu lub 24 miesiące eksploatacji.

Nie jest to realizowane przez zmianę w dokumentacji, ale każdy egzemplarz śmigłowca traktowany jest indywidualnie – np. w przypadku zbliżającego się terminu remontu poddawany jest komisijnemu przeglądowi, badaniom zużycia i trwałości, po czym opracowywany jest protokół z propozycją kwalifikacji (lub nie) do remontu. Protokół który stanowi decyzję o realizacji remontu wraz z przedsięwzięciami związanymi z wydłużeniem rebusu zatwierdza Główny Inżynier Wojsk Lotniczych. Koszt jednostkowy całości działań umożliwiających dalszą eksploatację to średnio od 300 000 do 500 000 zł, w zależności od wersji śmigłowca i zakresu koniecznych do realizacji prac.

Czytaj też: [Mi-24 do badań przed modernizacją. Kontrakt dla Świdnika](#)

W okresie międzyremontowym (czyli podczas dalszej eksploatacji) w ramach obsługi realizowane są etapowo czynności kontrolne-profilaktyczne, których pozytywne wyniki determinują dalszą eksploatację statku powietrznego co w znaczący sposób wpływa na bezpieczeństwo eksploatacji.

Oczywiście możliwości wydłużania w ten sposób rebusów są ograniczone w czasie. Dlatego w przypadku planowanej eksploatacji w dalszej perspektywie niezbędne są próby zmęczeniowe, symulujące kolejne setki godzin lotów, startów i lądowań. Takie badania realizowane są obecnie przez PZL-Świdnik na specjalnym stanowisku badawczym w związku z planowaną modernizacją śmigłowców Mi-24. Aby była ona opłacalna i bezpieczna musi zakładać znacznie dłuższy czas eksploatacji, co wymaga sprawdzenia czy struktura maszyny jest w stanie znieść dalsze obciążenia.